

Meetnet Gilze - Rijen

1. Algemeen en samenvatting

Met enige vertraging ontvangt u het jaaroverzicht geluidmetingen 2024 van de Audit Commissie. De vertraging werd mede veroorzaakt door dat de maandrapportages vanuit Casper met vertraging gepubliceerd werden en worden. De eind rapportage over 2024 was per eind juni 2025 beschikbaar.

Daarnaast is het bij Defensie nog niet gelukt is om de werkzaamheden van het NLR voor onder andere de Audit Commissie opnieuw aan te besteden. Hierdoor ontbreken tot op dit moment nog steeds de berekende waarden over geheel 2024, wat ons werk als Audit Commissie ernstig hindert. De wettelijk verplichte jaarberekeningen worden wel uitgevoerd door het NLR, maar voor de maandelijkse berekeningen is op dit moment geen contract. Als Audit Commissie betreuren we dit zeer, omdat daarmee de vergelijking tussen gemeten en berekende waarden niet te maken is. De Audit Commissie geeft richting de COVM aan dat deze gang van zaken met het uitblijven van een opdracht aan het NLR erg frustrerend en teleurstellend is en het werk van de Audit Commissie hierdoor niet uitgevoerd kan worden op een manier zoals de Audit Commissie dat graag wildoen.

Uit de door het NLR opgestelde [Geluidbelasting rondom Vliegbasis Gilze-Rijen in 2024 | Rapport | Defensie.nl](#) blijkt dat defensie haar taken in 2024 binnen de huidige wettelijke geluidcontouren van de basis heeft uitgevoerd.

Uit een analyse van de Audit Commissie is echter gebleken dat de vliegbewegingen van de middag van 28 augustus 2024 in de registratie van defensie (OMIS) ontbraken terwijl er volgens het meetnet wel meerdere helikopter vluchten zijn uitgevoerd die middag. Uit navraag bij defensie blijkt dat het wel eens voor komt dat het OMIS systeem niet meewerkt en de verkeersleider de registratie op papier bijhoudt en deze op een later moment in OMIS verwerkt.

Ten tijden van het maken van de lijst voor de Audit Commissie op 3 september 2024, had deze verwerking nog niet plaatsgevonden. Het goede nieuws is dat voor de jaarberekening van het NLR deze vliegbewegingen wel correct zijn meegenomen in de berekening.

Natuurlijk is een dergelijke vertraagde invoer niet wenselijk voor de werkzaamheden van de Audit Commissie. Defensie werkt aan een methode om op de hoogte gebracht te worden als zo'n vertraging zich voor doet.

Uit de door het meetnet in 2024 gemeten waarden valt op dat:

- op basis van KE: ten opzichte van 2023 er meer gevlogen is over meetpunt 54 Lijndonk en iets minder over meetpunt 57 Blommers.
- op basis van Lden: ten opzichte van 2023 er een toename is van de geluidbelasting bij de meetpunten 52 Nerhovensestraat en 54 Lijndonk en een kleine afname bij meetpunt 58 Achterstraat, voor de rest is de geluidbelasting redelijk gelijk t.o.v. 2023 (verschil 1 dB of kleiner)
- het aantal piekniveaus (LA max) is bij meetpunt 58 Achterstraat gestegen t.o.v. 2023 maar de pieken waren op zich minder hoog
- bij meetpunt 52 Nerhovensestraat is het aantal hoge piekniveaus toegenomen t.o.v. 2023

In 2024 waren er over het algemeen minder storingen aan de microfoons in vergelijking tot 2023. Daarnaast zijn de jaarlijkse calibraties van de microfoons begin 2024 uitgevoerd. Desondanks is er bij meetpunt 51 en meetpunt 53 in 2024 data over geluidsniveaus verloren gegaan vanwege stroomstoringen. Wanneer er conclusies getrokken worden aangaande deze meetpunten, dient dit gerealiseerd te worden. Absoluut gezien is de data die verloren is gegaan van beperkte invloed op de totale resultaten van het meetnet

Vanuit LVNL is een paar keer onderhoud gepleegd aan de radarsystemen waardoor de vluchten zeer tijdelijk niet zichtbaar waren op de flight tracker. Het verlies van aircraft noise events hierdoor is beperkt.

Voortgang aanbevelingen Audit Commissie over 2023

Onderstaand is de stand van zaken c.q. de voortgang omschreven van de aanbevelingen die de Audit Commissie op basis van 2023 gedaan heeft.

1. Uitvoering van de openstaande punten uit 2022: HVO bijdrage aan geluidbelasting, check op het matchen van aantallen vluchten in metingen en berekeningen en een verschillenanalyse van gemeten en berekende K_e en L_{den} .

Dit onderzoek is uitgevoerd in 2024. De uitkomst van dit onderzoek is dat de HVO slechts zeer beperkt bijdragen aan de geluidbelasting op de meetpunten. De Audit Commissie ziet het dan ook niet als bezwaarlijk dat de HVO niet door het meetnet geregistreerd kunnen worden.

2. Het mogelijk maken van een start met deelonderzoeken naar gezondheidsaspecten op voorstel van de heer De Vet in de COVM

Dit onderzoek stuit op bezwaren bij defensie. Inmiddels is vanuit de COVM het initiatief genomen om een aanbevelingsbrief te sturen naar de Minister van Defensie om dit onderzoek alsnog op te starten.

3. Cross check geluidmetingen/berekeningen en klachtenregistratie (actie Audit Commissie)

Hiermee is door de Audit Commissie een start gemaakt maar er zijn nog geen resultaten te rapporteren.

4. Snelle(re) actie van Casper Aero bij storingen van de meetapparatuur

Hierover zijn met Casper aanvullende afspraken gemaakt.

2. Het meetnet

Hoofddoel van de metingen is de feitelijke geluidbelasting van het vliegverkeer op en rond de basis in beeld te brengen en die te vergelijken met de berekeningen die jaarlijks door het NLR in opdracht van het ministerie van Defensie worden gemaakt

Om hierin inzicht te krijgen genereert het meetnet rond de vliegbasis Gilze Rijen vanaf januari 2021 maandelijks een meetrapportage.

Het ministerie van Defensie faciliteert de metingen en een Audit Commissie (AC) van 4 omwonenden kijkt kritisch mee, doet verbetervoorstellen en rapporteert aan de overlegvergadering van gemeenten en defensie (COVM).

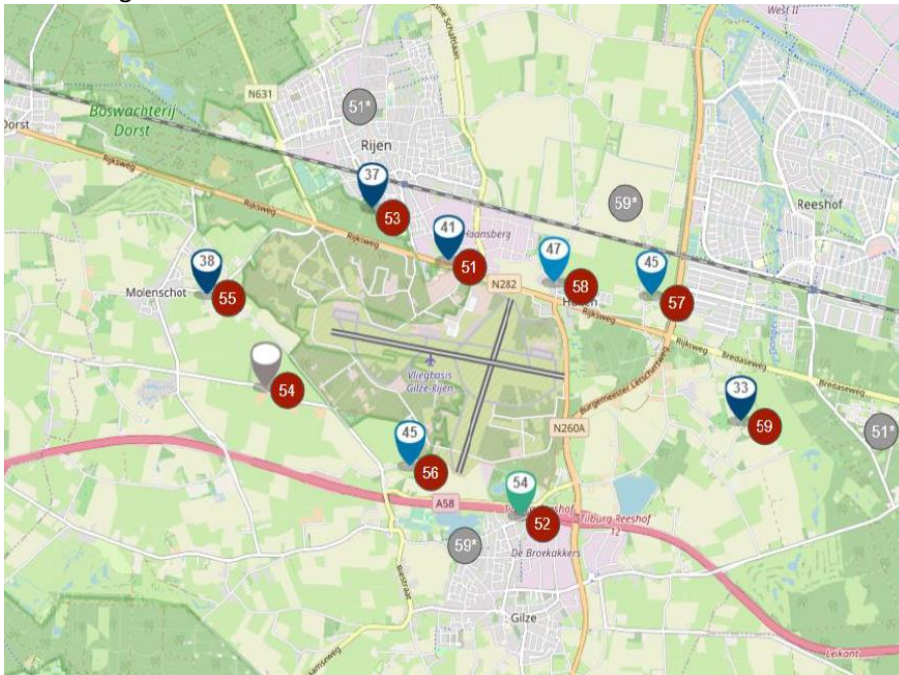
Er zijn steeds 9 microfoons actief: 7 vaste en 2 mobiele (op verzoek te verplaatsen).

De mobiele meetposten zijn voor het laatst in mei 2023 verplaatst waardoor over heel 2024 in feite sprake is geweest van 9 vaste microfoons.

In onderstaand kaartje zijn de huidige locatienummers aangegeven in de **rode** bollen. De gemeten waarden met open pins zijn een voorbeeld van een momentopname van de geluidbelasting gemeten door de microfoon.

Drie meetpunten: 54, 56 en 57 zijn in zekere zin bijzonder. Het zijn referentie-meetpunten, die ten opzichte van de vliegbasis en de vliegroutes optimaal staan opgesteld om metingen en berekeningen te kunnen vergelijken. Op de overige informatie-meetpunten wordt wel dezelfde informatie verzameld,

maar daar zijn niet alle ideale meetomstandigheden aanwezig onder meer door reflecties op omliggende bebouwing.

De meetresultaten zijn met een vertraging van 5 minuten direct af te lezen op de flighttracker:
<https://glz.flighttracking.casper.aero>

3. Wat is er in 2024 gemeten?

Over een heel jaar (365 dagen en 24 uur per dag, met uitzondering van de opgetreden storingen) is voor elk meetpunt de geluidssituatie in beeld gebracht. Het doel is om het vliegtuig geluid, inclusief de helikopters, te meten. Ander geluiden zoals tractoren, trein- of wegverkeer wordt vervolgens uit de resultaten gefilterd.

Per meetpunt zijn de aantallen en de geluidsniveaus van de helikopter- en vliegtuiggeluid-pieken bijgehouden. Daarnaast zijn de niveaus van het totale geluid, dus zonder filtering, (LAeq) gemeten en is er onderzocht hoe stil het is op de stilste momenten van de dag (L95). Dat laatste is belangrijk omdat met name in een normaal stille omgeving het helikoptergeluid juist hinderlijker wordt ervaren dan in een drukke omgeving.

De meetresultaten in Ke (Kosteneenheden) en Lden betreffen alléén het helikopter- en vliegtuiggeluid dus zonder het gemeten geluid van andere geluidbronnen.

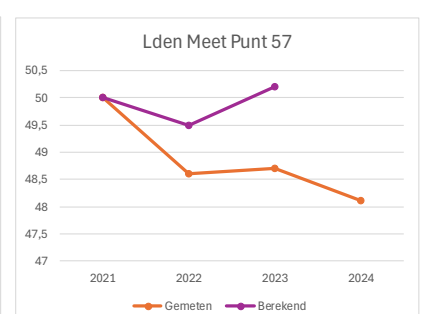
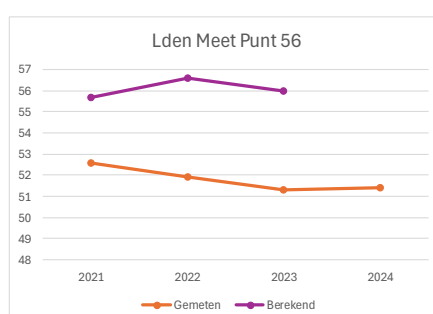
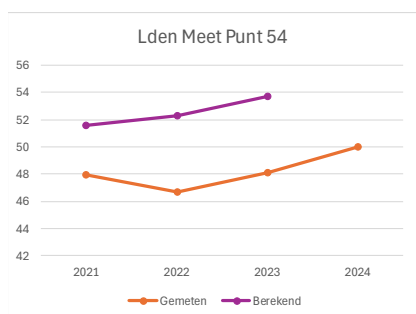
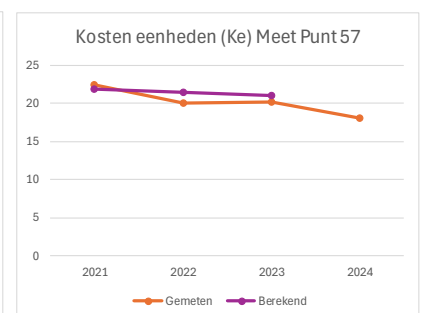
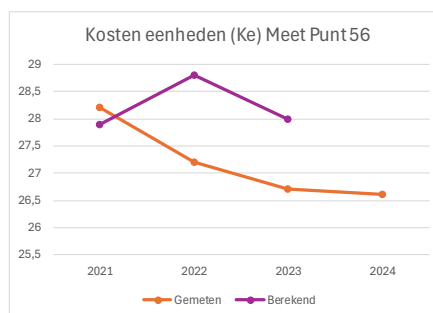
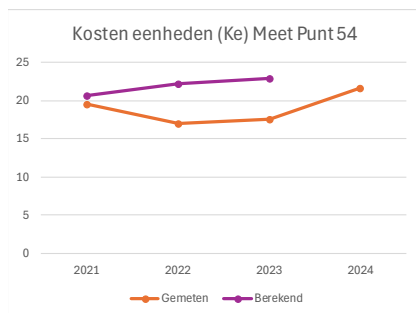
Kosteneenheden (Ke) zijn een unieke Nederlandse geluidmaat om de geluidzone van de basis vast te stellen en te bewaken. Lden is een Europese maat in decibellen dB(A) om de geluidbelasting over een heel etmaal, maand of jaar uit te drukken. Daarbij wordt niet alleen rekening gehouden met de hoogste waarde van een geluidpiek (zoals bij het berekenen van de Ke-waarde) maar ook met de tijdsduur waarin dat geluid aanwezig is. Vooral bij helikopters is dit relevant, omdat die vaak langdurige oefeningen uitvoeren.

4. De resultaten per meetpunt, gemeten en berekend

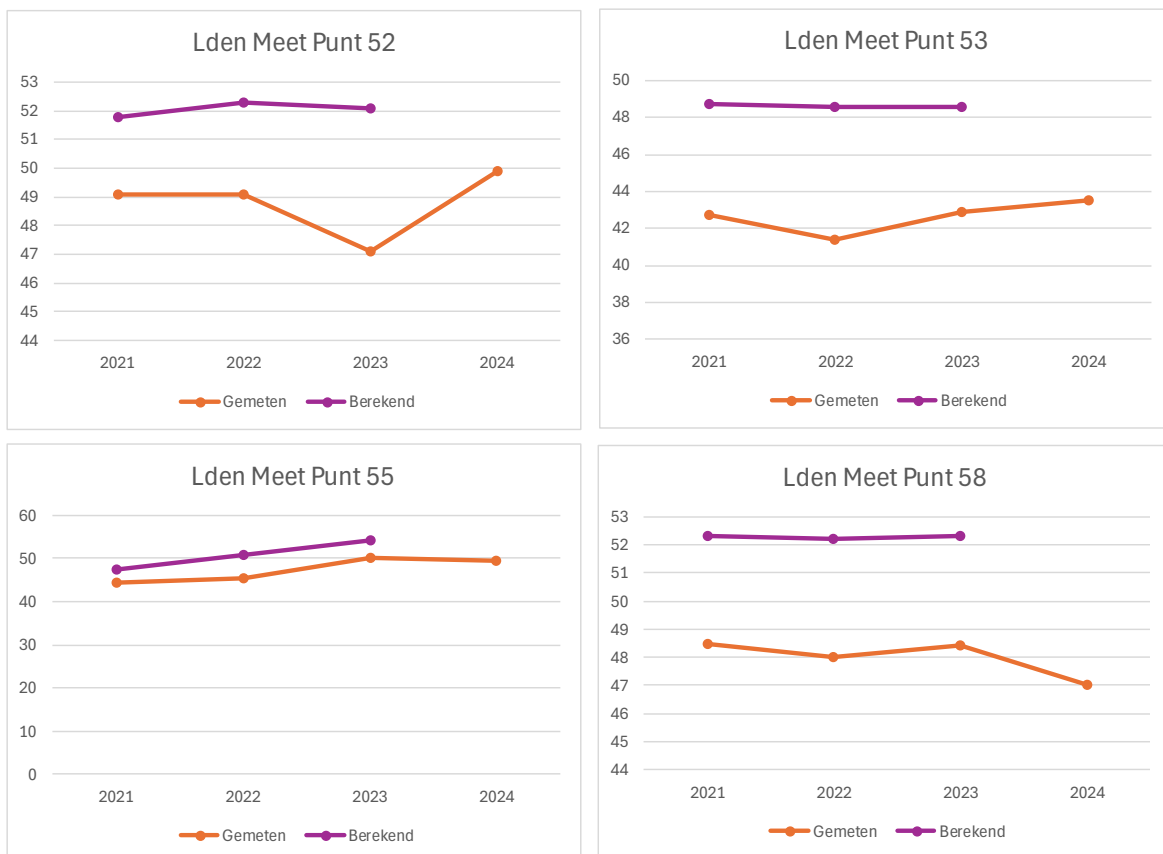
Nr MP	Referentiepunten																	
	Kosten eenheden (Ke)									Lden								
	Gemeten			Berekend			Verschil			Gemeten			Berekend			Verschil		
	54	56	57	54	56	57	54	56	57	54	56	57	54	56	57	54	56	57
Jaar																		
2021	19,6	28,2	22,4	20,7	27,9	21,9	1,1	-0,3	-0,5	47,9	52,6	50	51,6	55,7	50	3,7	3,1	0
2022	17	27,2	20,1	22,3	28,8	21,4	5,3	1,6	1,3	46,7	51,9	48,6	52,3	56,6	49,5	5,6	4,7	0,9
2023	17,6	26,7	20,2	22,9	28	21	5,3	1,3	0,8	48,1	51,3	48,7	53,7	56	50,2	5,6	4,7	1,5
2024	21,7	26,6	18,1							50	51,4	48,1						

Nr MP	Informatiepunten Vast												Informatiepunten Mobiel					
	Lden												Lden					
	Gemeten				Berekend				Verschil				Gemeten		Berekend		Verschil	
	52	53	55	58	52	53	55	58	52	53	55	58	51	59	51	59	51	59
Jaar																		
2021	49,1	42,7	44,4	48,5	51,8	48,7	47,5	52,3	2,7	6	3,1	3,8	0	0	0	0	0	0
2022	49,1	41,4	45,5	48	52,3	48,6	50,9	52,2	3,2	7,2	5,4	4,2	38,8	44,2	40,3	49,5	1,5	5,3
2023	47,1	42,9	50,3	48,4	52,1	48,6	54,1	52,3	5	5,7	3,8	3,9	46,8	47,1	50,2	51,2	3,4	4,1
2024	49,9	43,5	49,6	47									47,3	46,8				

Referentiepunten

Informatiepunten

Uit deze data blijkt op basis van de metingen voor de referentiepunten dat in 2024 t.o.v. 2023, de geluidbelasting bij meetpunt 54 verder is toegenomen, bij meetpunt 56 de geluidbelasting min of meer gelijk is gebleven en bij meetpunt 57 de geluidbelasting iets verder is afgenomen.

Door het ontbreken van de berekende waarden kunnen we nog niets zeggen over de ontwikkeling van de verschillen tussen berekend en gemeten. Wel wordt door de grafieken nogmaals de vraag duidelijk waarom bij meetpunt 57 de Ke waarden berekend en gemeten nagenoeg gelijk zijn maar de Lden waarden sterk lijken te verschillen en dit verschil zelfs lijkt toe te nemen. Daarnaast is ook bij de andere twee referentiepunten te zien dat er een behoorlijk verschil zit tussen de gemeten en berekende Lden waarden.

Bij de informatiepunten zien we een afname van de Lden bij meetpunt 58 en voor meetpunt 52 zien we een duidelijke toename t.o.v. 2023 terwijl de Lden bij de andere twee punten min of meer gelijk is gebleven. Verder valt bij deze punten op dat het verschil tussen gemeten en berekend voor meetpunt 55 beperkt is terwijl dat voor de andere drie punten juist groot te noemen is. Immers een verschil van 3 db staat gelijk aan een halvering cq verdubbeling van de hoeveelheid geluid.

De Audit Commissie is samen met defensie aan het kijken waardoor deze toch wel grote verschillen in Lden veroorzaakt worden. Er zijn op dit moment nog geen resultaten hierover te rapporteren. Het helpt niet mee dat de afgelopen anderhalf jaar door het NLR niet meer de berekende waarden zijn gerapporteerd omdat een opdracht hiervoor nog steeds ontbreekt.

5. Meer weten over de resultaten van de geluidmetingen:

Op de website geluidmeetnetten van defensie, Gilze Rijen zijn onder het kopje rapportages alle maandelijkse geluidmeetrapporten te vinden vanaf januari 2021.

<https://geluidsmeeetnetvliegbases.noiselab.casper.aero/airport/EHGR>

Vragen of opmerkingen aan de Audit Commissie kunnen worden gesteld via het emailadres:

suggestiesmeetnetgilzerijen@gmail.com

BIJLAGEN

Bijlage 1: Grafieken Lden op alle meetpunten over het jaar 2024

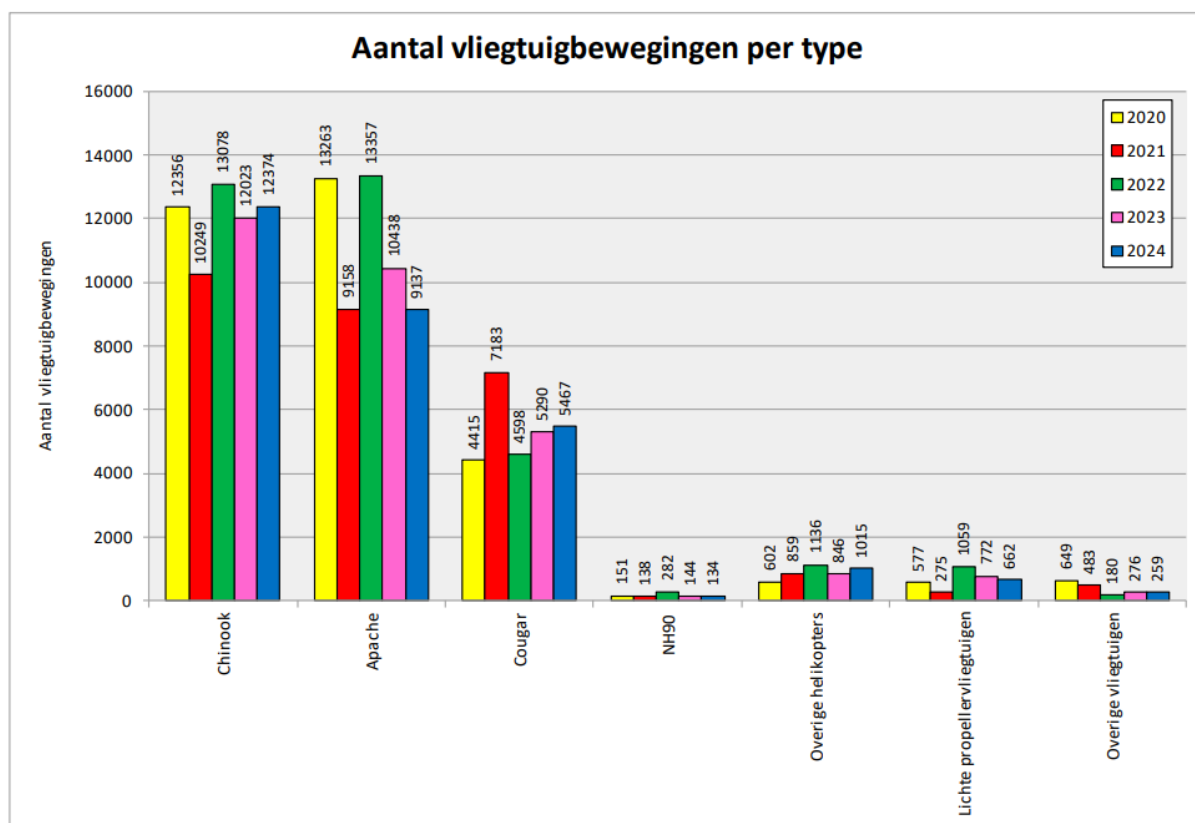
Bijlage 2A: Aantallen vliegbewegingen per vliegtuigtype over 2024

2B: Bijbehorende berekende 35 KE contouren (bron NLR)

Bijlage 1: Grafieken Lden op alle meetpunten over het jaar 2024

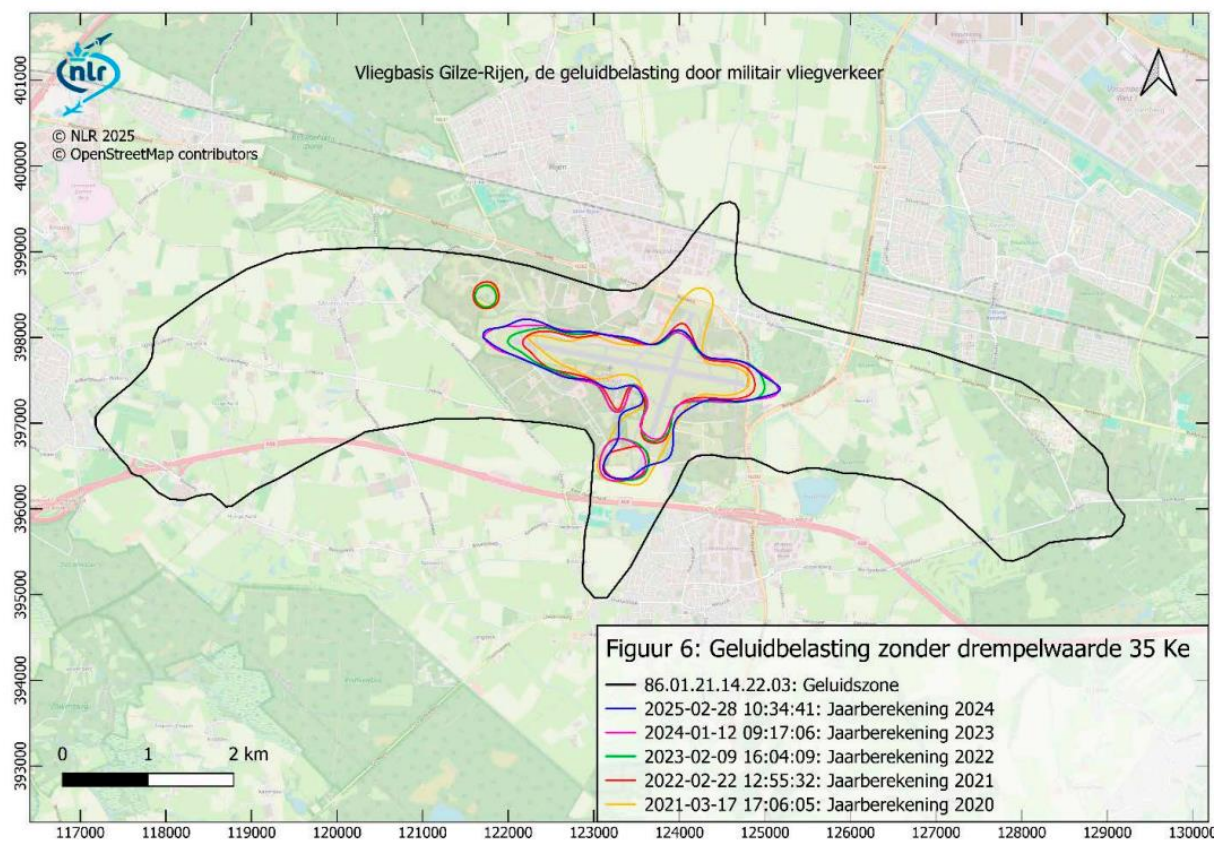

Bijlage 2A: Aantallen vliegbewegingen in 2024 per vliegtuigtype

Werkelijke aantal vliegtuigbewegingen per representatief vliegtuigtype (excl. Nachtstraffactor), Vliegbasis Gilze-Rijen.

Bijlage 2B: Werkelijke 35 KE contouren (helikopters) in 2024 in relatie tot vergunde (jachtvliegtuigen) 35 KE contour

Ke-geluidcontouren voor de jaarberkeningen zonder drempelwaarde voor de jaren 2020 tot en met 2024.